

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نباشد تن من مباد
بدین بوم و بر زنده یک تن مباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم
از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Scientific

علمی

حسینه رووفی

۰۸ جولای ۲۰۱۱

اختلالات در شخصیت ها

اختلال در شخصیت هر فرد به مقیاس و اندازه های مختلف و بناء به عوامل گوناگون موجود است، که با تشخیص و مراقبت های مناسب قابل درمان و بهبود می باشد.

شخصیت مجموعه ای از صفات مشخص، طرز رفتار و عادات فردی است که بیانگر چگونگی درک جهان، نگرش، افکار و احساسات شخص می باشد. انسان ها با شخصیت سالم قادر به مبارزه با سختی های روزمره زندگی بوده و مشکلی در ایجاد روابط حسنه با خانواده، دوستان و همکاران ندارند. اما اشخاص مبتلا به اختلال شخصیت، با درکنار آمدن با دیگران مشکل داشته، خواص انعطاف ناپذیر دارند، درک و تفکر جدی آنها باعث آشفتگی و بی نظمی در عمل کرد شان شده و در مقابل تغییرات و مطالبات

زندگی عاجز اند. اگر چه آنها احساس می کنند که رفتار و کردار شان نورمال و عادی است ولی آنها دنیا را از دریچه بسیار کوچک و باریک خود مشاهده می کنند و به همین دلیل شرکت در فعالیت های اجتماعی برای شان مشکل یا ناممکن می باشد. اختلال در شخصیت را می توان در نوجوانی یا هم پیش از آن مشاهده کرد که در دوران جوانی ادامه یافته و در بزرگ سالی امکان کاهش در شدت آن است.

دلایل بروز اختلال در شخصیت نظر به گفته های علماء و دانشمندان متفاوت بوده چنانچه بعضی به این باوراند که، حوادث ناگوار در آوان کودکی و خشونت در خانواده تاثیر برآزنده بالای رفتار و کردار انسان در آینده وی دارد. ولی شواهدی دیگر نشان می دهد که عوامل ارثی و ژنتیکی هم باعث بروز اختلالات در شخصیت افراد می گردد. در برخی موارد دیگر واقعیت های تلخ محیط زیست ممکن باعث اختلال در شخصیت اشخاص سالم گردد.

اقسام اختلالات در شخصیت:

بسیاری از اختلالات شخصیت به طور علمی و طبی شناسائی شده که هر کدام با مجموعه ای از رفتارها و علائم خاص به گروپ های ذیل تقسیم می شوند.

گروپ A: رفتار غیر عادی و عجیب:

۱. شیزوئید (Schizoid): این نوع اشخاص دارای خواصی چون خویشتن گرایی، عقب ماندگی، گوشه گیری، منفرد بودن، احساسات سرد و غیر صمیمی اند. چنین اشخاص همیشه غرق در افکار خود بوده، از نزدیکی و صمیمیت با افراد هراس دارند و بیشتر به عوض عمل کردن، مشغول به خیال پروری هستند.

۲. پرنوئید (Paranoid): اشخاص مبتلا به این نوع اختلال شخصیت همیشه عمل دیگران را عمدی و یا تهدید آمیز می پندارند. این افراد بی اعتماد، نا بخشاینده، متمایل به خشم و تهاجم بدون توجیه بوده زیرا آنها دیگران را به عنوان بی وفاء، ناسپاس و فریبکار ملاحظه می کنند. همچنان این نوع اشخاص بسیار حسود، محافظه کار، مرموز و فریبنده بوده و دارای عاطفه سرد و یا هم بیش از حد جدی می باشند.

۳. شیزوتیپال (Schizotypal): این افراد رفتار، کردار، صحبت و لباس پوشیدن عجیب و غریب داشته و در تشکیل روابط با دیگران مشکل عمده دارند. در مواقع تجارب اجتماعی بی نهایت احساس اضطراب و تشویش برای ایشان دست می دهد به همین دلیل شاید عمل کرد نامناسب دارند و یا عکس العمل از خود نشان نمی دهند و یا هم تنها با خود حرف می زنند. آنها همچنان سعی می کنند که از خود تفکرات جادویی نشان دهند مانند دانستن واقعات در آینده و یا خواندن ذهن دیگران.

گروپ B: رفتار نمایشی، هیجانی یا متغیر:

۱. مخالف اصول اجتماعی (Antisocial): افراد مبتلا به اختلال شخصیت ضد اجتماعی، نظر به تضاد و مناقشه شخصی خود عمل می کنند و از قوانین طبیعی رفتار اجتماعی چشم پوشی می نمایند. این افراد متغیر، بی مسؤلیت و بی عاطفه می باشند. به طور معمول، این نوع افراد سابقه ای از مشکلات قانونی، رفتار خشن و غیر مسؤولانه، پرخاشگری و یا حتی روابط خشونت آمیز دارند که روی این دلایل به دیگران احترام قابل نیستند و از اثرات رفتار منفی و بی احترامانه شان بالای دیگران هم احساس ندامت نمی کنند. ناگفته نباید گذاشت که بیشتر این اشخاص در معرض خطر معتاد شدن به مواد مخدر به ویژه الکل قرار می گیرند، زیرا با استفاده از مواد نشه آور و مخدر، فشار روحی، بد خلقی، خستگی و دقیت شان کاهش یا رفع می گردد.

۲. مرزی (Borderline): افرادی که این اختلال شخصیت را دارند در بسیاری از موارد مانند روابط میان افراد، رفتار، خلق و تصور، ناپایدار می باشند. همچنان تغییرات خلقی شدید و ناگهانی، ارتباطات پر آشوب با دیگران، تصورات نوسانی و بی ثبات، کرکتر غیر قابل پیشبینی و خود مخرب هم از جمله خواص این نوع اشخاص به شمار

می رود. این افراد به طور کلی برای دریافت هویت شخصی خود دچار یک مشکل بزرگ اند. آنها دنیا را به شکل منتهی و افراطی که یا همه چیز عالی است یا همه چیز بد است، محسوس و مشاهده می کنند. فرد با چنین مشکل وابستگی شدید شخصی با کسی که فقط بسیار کم با او آشنائی دارد تشکیل می دهد و ترس از اینکه مبدا کسی ترکش کند ممکن است منجر به بستگی بیش از حد وی با آن شخص گردد. همچنان آسیب رساندن به خود شان و قصد مکرر خودکشی برای جلب توجه دیگران هم از خواص این افراد به شمار می رود. حرکات بی اختیار، احساس مزمن خستگی و تنهایی، حملات شدید و نامناسب عصبانیت نیز از دیگر خاصیت های این نوع اختلال به شمار می رود و بیشتر در زنان رایج است.

۳. خود شیفتگی (Narcissistic): افراد مبتلا به این نوع اختلال در شخصیت، حس مبالغه آمیز خود ستائی داشته و در خیالات نامحدود موفقیت غرق می باشند تا همیشه مورد جلب توجه دیگران قرار گیرند. آنها حساسیت شدید مقابل شکست خوردن داشته و شکایت از علایم متعدد طبیعی دارند. این اشخاص متمایل به نوسانات شدید خلقی بوده که سبب آن بیشتر احساس ناامنی در حس خود پسندی شان می باشد.

گروپ C: رفتار مضطرب

۱. گوشه گیری (Avoidant): این اشخاص غالباً حساسیت فوق العاده مقابل عدم پذیرش داشته، و از کنار آمدن با دیگران هراس دارند مگر اینکه مطمئن باشند که طرف مقابل آنها را دوست می داشته باشد. همچنان ناراحتی بیش از حد در اجتماع، بزدلی، ترس از انتقاد و اجتناب از شرکت در فعالیت ها یا کار های اجتماعی به خصوص که شامل تماس با افراد باشد، از مشخصات این اشخاص به شمار می رود. افراد مبتلا به شخصیت گوشه گیر، هراس از ابراز نظر شان دارند و فکر می کنند که با این عمل دیگران آنها را ابله خواهند پنداشت. این همه باعث حالت خجالت زدگی و حتا گریه شان در مقابل دیگران می شود. همچنان آنها هیچ ارتباط نزدیک و دوستانه خارج از دایره خانواده خود شان نداشته، اگر چه خواست خود شان عکس آن است و ناتوانی آنها در قایم کردن ارتباطات خوب و دوستانه سبب رنج شان می گردد.

۲. وابسته (Dependent): افراد مبتلا به اختلال شخصیت وابسته، یک سلسله خواص مانند نامستقل بودن، رفتار خیلی شکسته و در تصمیم گیری متکی به دیگران اند. آنها نیاز بیش از حد به مشوره و اطمینان داشته و به بسیار آسانی در مقابل انتقاد یا مخالفت توسط دیگران آزرده می شوند. این اشخاص در تنهایی احساس ناراحتی و ناچاری داشته و هنگامی از بین رفتن یک ارتباط با کسی، خود را ویران محسوس می کنند. همچنان از رد شدن یک هراس عجیبی دارند. چون به طور معمول همچون افراد فاقد اعتماد به نفس اند، هرگز به تنهایی قادر به آغاز نمودن یک پروژه نبوده و هیچ کاری را مستقلاً انجام داده نمی توانند. این مشکل معمولاً در اوایل دوران بلوغ شروع می شود و اغلب در زنان بیشتر از مردان مشاهده می گردد.

۳. وسواسی و اضطرابی (Obsessive-Compulsive): این اشخاص خیلی وظیفه شناس و باوجدان بوده ولی همیشه در تلاش رسیدن به آرمان های والا اند. افراد مبتلا به اختلال وسواسی و اضطرابی هرگز از دست آوردهای خود خوش و راضی نبوده همیشه می کوشند تا مسؤلیت های بیشتری را به عهده گیرند. آنها قابل اعتماد، با اطمینان، منظم و روشمند اند اما عادت غیر قابل انعطاف شان باعث می گردد تا آنها با شرایط متغیر ناسازگار باشند. همچنان این اشخاص بسیار محتاط بوده و همه جنبه های یک مشکل را می سنجند و به همه جزئیات یک موضوع می پیچند به همین لحاظ تصمیم گیری و انجام دادن یک وظیفه برای شان خیلی دشوار است. به همین

صورت هنگامی که احساسات شان به طور کلی تحت کنترل شان نیست، اتفاقات غیر متقربه از ایشان سر می زند. این اشخاص دائماً احساس انزوا و ناتوانی می کنند.

معالجه اختلالات در شخصیت امکان پذیر، ضروری و متفاوت بوده که یا به شکل فردی و یا گروهی و یا خانوادگی قابل اجراء می باشد. برای درمان روانی این بیماران، روان شناسان کوشش می کنند تا این افراد از تعارضات ناخودآگاه بالای روح و روان شان آگاه شده و اختلالات شان را کاهش دهند، و اثرات رفتار خود را بالای دیگران بهتر تشخیص و درک کنند تا بتوانند یک زندگی سالم و خوش را سپری نمایند.

پایان